

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Breuiarius Moguntiu[m]

[Straßburg], [ca. 1500]

Sermo beati hieronimi presbiteri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31634

culum suum, **an.** In plema-
ter: in partu virgo. gaude et les-
tare virgo mater domini. **an.**
Alma virgo maria que genu-
isti christum intercede pro no-
bis. **an.** Sca maria virgo in-
tercede pro toto mundo q̄ ge-
nuisti regem orbis. **an.** San-
cta maria succurre miseris iu-
ua pusillanimes. refoue flebi-
les ora pro populo interueni
pro clero intercede pro deuo-
to femineo sexu sentiant om-
nium tuum leuamen quicumq̄ cele-
brant tuum nomen. **Collec-
ta** Famulorum tuorum. **Ad. iij. vi. et
ix. an. de lau. ij. iij. et. v. Capit.**
In omnibus requiem quesui.
**Re. et p̄. de virginibus. Collec-
ta** Famulorum tuorum. In secun-
dis **ps** sup psalmos de dña.
an. Ecce tu pulcra. illa tantu
per totam oct. no mutat nisi
fuerit dies dñica. **Hymnus.**
Sit porta christi perula **Ca-
pitulum.** In omnibus requie
quesui. **p̄. Specie tua et pul-
chritudine tua. vel Elegit ea.**
**Sup mag. vel post primu be-
nedicam p̄ suffra. dicuntur se-
quentes anti. Hortus p̄clu-
sus. vt s. an. Dilecte mi. vt s.
an. Descendi. vt s. an. Ani-
ma mea. vt s. an. Nigra sum
sed formosa filie hierusalem si-
cut tabernacula cedrar. sic pel-
les salomonis. nolite me con-
siderare q̄ fusca sum qz deco-**

lorauit me sol. **Collecta. Fa-
mulorum tuorum. Si domi-
nica infra octauam venerit in-
primis ps an. Ecce tu pulcra
es. vt s. cum sequentibus quattuor
or psalmis de dña. Sup mag.
an. Virgo prudentissima. vt
supra. Cetera vt supra. Post
primu benedicam p̄ suffra.
de dñic. In matutinis Inuis
an. ps. et p̄. vt sup tribus die-
bus infra octauam habentur
lectiones de sermone vt infra.
Euangelium sicut in die. **Re.**
de historia sicut i die. **Ad lau-
des an. Assumpta est. vt sup.
cum ceteris. et sup bñ. sicut i die**
Collecta. Famulorum tuorum
Nulla suffragia. **Ad hos om-
nia sicut signatum est infra oc-
tauas. In secundis vesperis su-
per psalmos de dña. an. Ecce
tu pulcra es. cum quattuor se-
quentibus. p̄. Elegit eam. Su-
per magnificat an. Descendi
in hortum. vt s. Cetera vt in-
fra octauas. Omnia domi-
nicalis transfertur in diem fe-
riatam. Per hebdomada lec-
tiones. Sermo beati hieionii
Hodie et mi presbiteri.
per gloriosa virgo ma-
ria celos ascendit. rogo gaude-
te quia vt ita fatear ineffabili-
ter sublimata cum christo re-
gnat in eternum. Regina mu-
di hodie de terris et de presen-
ti seculo neq̄ eripitur: iterum****

disco gaudete qz secura de sua
 imarcessibili gloria ad celi sa
 peruenit palacium. Exultate
 inquam et gaudete et letet om
 nis orbis qz hodie nobis om
 nibz eius interuentibz me
 ritis salus aucta est. Nob qz
 diligentibus eam honor et vir
 tus vna cum reliquis virgini
 bus sacris amplior prestatur
 et gratia Idcirco dilectissimi
 letamini et laudate. quia si de
 um ore prophético in sanctis
 suis laudare iubemur: multo
 magis eum in hac celebra
 te beate virginis matris eius
 oportet cum hymnis et canti
 cis diligentius extollere et dig
 nis deo iubilare preconijs ac
 mysticis honorare muneribus
 Nulli dubium quin totum
 ad gloriam laudis eius perti
 neat quicquid digne genitri
 ci sue impensum fuerit ac so
 lenniter attributū. Et quo
 timeo et satis valde pertime
 sco dum vestris cupio parere
 profectibus. ne forte sicut im
 probus ita et indignus lau
 dator inueniar. profecto cum
 nec sanctitas vel sacundia sup
 petat. vt beatam et gloriosam
 virginem digne laudare que
 am. Quoniam vt verum fate
 ar quicquid humanis dici po
 test verbis minus est a laude
 celi quia diuinis est et angeli
 cis excellentius predicata: et

laudata preconijs. A pro
 pheris quidem prenunciata
 a patriarchis figuris et enig
 matibus presignata. ab euan
 gelistis exhibita et monstrata
 ab angelo venerabiliter atqz
 officiosissime salutata. Prete
 rea qualis et quanta esset ab
 eodem diuinitus declaratur
 cum ait Ave gratia plena do
 minus tecum. benedicta tu in
 mulieribus. Talibus namqz
 decebat virginem oppignera
 ri muneribus. vt esset gratia
 plena que dedit celis gloriaz
 terris deum pacemqz refudit.
 fidem gentibus finem vitijs.
 vite ordinem. moribus disci
 plinam. Et bene ad virgi
 nem angelus mittitur quia se
 per est angelis cognata virgi
 nitas. Profecto in carne pres
 ter carnem viuere non terrena
 vita est sed celestis. Unde i
 carne angelicam vitam acqui
 rere magis est meritum. qz ha
 bere. Esse enim angelum felis
 citatis est: esse vero virginem
 virtutis. dum hoc obtinere vi
 ribus virgo nititur cum gra
 tia quod habet angelus ex cre
 atura. vtrunqz tamen esse vir
 ginem et angelum diuini mu
 neris est officium non huma
 ni. Ave inquit gratia plena
 Et bene plena qz ceteris p p
 tes prestatur. maxime vero si
 mul se tota infudit plenitudo
 vv uij

gratie. Hoc quippe est quod dicitur
nihil canit Descendet sicut plu-
uia in vellus. Vellus itaque cum
sic de corpore nescit corporis passi-
onem. Sic et virginitas in car-
ne vitia carnis nescit. Celestis
plane imber in virginum vel-
lus placito se infudit illapsus:
et tota diuinitatis vnda se con-
tulit in carne quando verbum
caro factum est ac deinceps per
crucis patibulum expressum.
terris omnibus pluuiam salu-
tis effudit: et stillicidia gratie
humanis prestavit mentibus.
Dñs tecum inquit. Viras res
Et iam erat cum virgine que ad
virginem mittebat angelum:
et processit nuntium suum deus sed a deo
non recessit. nec teneri potuit
locis qui omnibus habet in locis
et totus ubique est sine quo nihil
erit. Ergo verbum patris
nunc a patre discedens homo
pro nobis dignatus est fieri se-
cretum suo mysterio quo ipse no-
uit. Qui quoniam totum suscepit quod
est hominis homo totus est et totum
accipiens quod dei est omnis
non aliud quam deus qui natus est
ex maria esse non potuit. Scit
enim deus omnia et potest. propterea
quia ita est sciuit se ac potuit
in utero virginis sine sui cor-
ruptione miscere atque unire ut
vnus esset christus deus et homo
vna persona vnaque substantia.
ob quod dei genitrix electa et pre-

electa iure ab angelo salutata
et predicata gratia plena. Uel
re plena per quam largo spissan-
ti imbri profusa est omnis crea-
tura. Et ideo satis eam deuo-
tissime primum angelus vene-
ratur et salutatur. Viras itaque
et ipse qualis aut quanta sit quam
salutat. Non enim simplex vel con-
suetata erat ista salutatio sed om-
ni admiratione dignissima.
Siquidem veneratiois fuit de-
latio oblatio muneris. famu-
latus obsequium. Quia et si in
sanctis patribus et prophetis gra-
tia fuisse creditur non tamen eatenus
plena. In maria vero tota gratie
que in christo est plenitudo ve-
nit quod aliter. Et ideo inquit
benedicta tu inter mulieres. id est
plus benedicta quam omnes muli-
eres. Ac per hoc quicquid ma-
ledictionis insulsum est per eam
totum abstulit benedictio ma-
rie. Insuper et gratiam refudit christi
ortus quam non habuit prius om-
nis mundus. Ergo quod natura
non habuit usus nesciuit. igno-
rauit ratio mens non cepit hu-
mana pauet celum. stupet ter-
ra creatura omnis etiam celestis
miratur. hoc totum est quod per ga-
brielem marie diuinitus nun-
ciatur: et per christum adimplet
**In octava beati laurentii. xvij
augusti. In primis vesperis. psalmus. fer-
cū suis an. Hymnus. Supplicium
ei voto. Capitulum. Confitebor**

P. Gloria et bono. **Sup mag.**
añ. Veni desiderator bone.
 vent suscipiant te angeli mei.
 qm affatus non negasti me. p
 batus confessus es me. **Col.**
Beari laurentij nos faciat q
 sumus dne passio veneranda
 letantes et vt eam sufficienter
 recolamus efficiat promptio/
 res. **Per.** **Post primū bñdica**
mus de dña. **Completorium**
de dña. **Ad matutinas Inui**
tatorij. **Venite adorem.** añ.
 ps. et. p. de primo no. historie
 sancti laurentij tres lec. vt ifra
R. **Beatus laurentius dixit.**
R. **Beatus laurentius ora**
 bat et dixit. Dñe ihesu christe
 pastor bone suscipe spūm me/
 um. **P.** **Gratias tibi ago dne**
 qz ianuas tuas ingredi merui
 Dñe ihesu. **R.** **In craticula.**
Te deum dicif. **Ad laud.** añ.
 vna tm de lau. **Hymn.** et. p.
 de vno mar. **Caplm** et **colleā**
 vt sup. **Sup bñd.** añ. **In cra**
ticula. **Post primū bñd.** dña.
Ad primā de dña. **Ad horas**
añ. de lau. **R.** et. p. d vno mar
 tire. **In secūdis vespis nihil d**
scō taurētio omnia de dña. **Si**
ocraus beati laurentij in diez
dñicum venerit in matutinis
seruabil historia sicut iacet. ce
 tera vt s. **In secūdis h̄s psal.**
feriales cum suis añ. **Hymn.**
Supplicij voto: p. **Iustus vt**
palma. **Sup mag.** añ. **Bea**

tus laurentius dum in crati/
 cula. **Post primū bñd.** de dña
Sequunt lectiones Lectō. I
Beatius laurentius tran
 siuit p ignem quo nō ad
 ustus inhorruit sed illumina/
 tus effulsit. Transiuit p ignez
 momentaneum atqz terraneū
 sed flammam gehēne pperuo
 exurentis euasit. **Tu.** **Lcō. ij.**
Quid hoc beatus viro qui
 miserentis dei dispēfante grā
 arsit ne arderet et ne vreret ex
 ustus est. Qui si nullis eēt ig
 nib ac supplicijs traditus fue
 rat quidem securitas liberali
 tatis: sed nlla extiterat gloria
 dimicantis. **Tu.** **Lcō. tertia.**
Ad hoc em nos ecēplis atqz
 doctrinis in ecclesia sua chri/
 stus erudit. non vt nihil mali
 patiamur in mundo: s; vt mū
 dum multimoda passionevin
 camus. Cecidit quondā va/
 rris tribulationib; coartat; il/
 le clarissimus prophetarū pa/
 trum p̄tarcha dauid dicens.
 Conculcauit cor meum intra
 me et in meditātōne mea exar/
 descit ignis. **Tu.** **Si fuerit di**
es dominica. **Lectio quarta:**
Predictam prophete senten
 tiam etiam venerabili lauren
 tio conuenire manifestum est
 cuius cor tanta in fide christi
 magnanimitate concaluit vt
 despectis proprii corpis cruci
 atib; insanissimo tortori suo